

Täysistunto

Keskiviikko 4.5.2022 klo 14.00—16.43

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 66/2022 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ja jälleen ministeri Saarikko, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.52 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kyseessä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain ja valmisteverolain 18 §:n muuttamisesta. Taustalla on EU:n neuvoston hyväksymä direktiivi joulukuulta 2019 arvonlisädirektiivin ja valmisteverotusdirektiivin muuttamisesta unionin puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta, ja kansallinen velvoite on ryhtyä soveltamaan näitä säännöksiä tämän vuoden heinäkuun alusta. Nyt kyseessä olevalla ehdotuksella arvonlisäverolakiin ja valmisteverotuslakiin tehtäisiin juuri nyt nämä direktiivin edellyttämät muutokset.

Arvonlisävero- ja valmisteverotusdirektiiveihin on sisältynyt jo nykyisin Naton puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevia säännöksiä. Niillä vapautetaan tietyin edellytyksin verosta tuotteiden luovutukset ja tuonnit, kun hankinnan tai tuonnin suorittavat Natoon kuuluvan valtion puolustusvoimat niiden osallistuessa yhteiseen puolustustoimintaan oman valtionsa ulkopuolella. Arvonlisävero- tai valmisteverotusdirektiiveissä ei ole aikaisemmin ollut säännöksiä, jotka koskisivat EU:n puolustustoiminnan puitteissa tapahtuvien tuotteiden luovutusten verokohtelua. Eli nyt tavoitteena on, yksinkertaisesti toden, yhdenmukaistaa EU:n ja Naton puolustustoimien verokohtelua.

Tämän mukaisesti tällä ehdotuksella arvonlisäverosta vapautettaisiin tietyin edellytyksin tavaroiden ja palveluiden myynnit muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimille tai niiden tekemät maahantuonnit, kun jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimat osallistuisivat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien EU:n toimien toteuttamiseksi nimenomaan oman jäsenvaltion ulkopuolella. Vapautus ei kattaisi myyntejä tai tuonteja sen jäsenvaltion puolustusvoimille, jossa kyseiset tavarat tai palvelut myydään tai tavarat maahantuodaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2022 vp

Vapautukset tulisivat koskemaan asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön viralliseen käyttöön tulevia tuotteita sekä näiden messien ja kanttiinien tarpeisiin tulevia tuotteita. Vastaavasti sitten valmisteverosta vapautettaisiin valmisteveron alaisten alkoholi-, tupakka- ja energiatuotteiden luovutukset Suomessa oleville unionin yhteiseen puolustus-toimintaan osallistuville muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimille, niihin liittyvälle siviilihenkilöstölle ja taas myös näiden messien ja kanttiinien tarpeisiin.

Laki tulisi voimaan heinäkuun alusta direktiivien edellyttämällä tavalla.

Mitkä nämä vaikutukset sitten olisivat? Tarkempien tietojen puuttuessa mahdollisia tulonmenetyksiä Suomen osalta on vielä vaikea arvioida. Tähän vaikuttaa muun muassa se, että EU:lla ei ole aikaisemmin ollut yhteistä puolustustoimintaa. Tähän vaikuttaa myös se, että EU:n puolustusalan toimet, joihin vapautusta sovellettaisiin, ovat toistaiseksi jääneet kyllä hyvin vähälle käytölle. Vapautus saattaisi kuitenkin aiheuttaa verotuotonmenetyksiä EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan mahdollisesti kehittyessä, ottaen huomioon tämän strategisen kompassinkin valmistelun, ja EU:n puitteissa toteutettavien puolustusalan toimien käytön kaikkineen lisääntyessä. Mutta on hyvä kuitenkin todeta, että mahdollisten tulonmenetysten arvioidaan olevan hyvin vähäisiä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Pirttilahti, olkaa hyvä.

14.55 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa herra puhemies! Todellakin, tässä on yksi lainsäädäntö, mikä mahdollistaa tulevaa toimintaa. Kuten tässä esittelyssä tulikin esille, tätä ei ole vielä testattu eikä tässä ole vielä kovasti ollut toimintaa, mutta tämä on tätä varautumista, ja tälläkin hetkellä eduskunta käsittelee sitä ja oikeastaan varaudumme tulevaan. Näkisin tämän lainsäädännön niin, että kun lähemme noudattamaan tässä EU-direktiiviä, Naton ja myös EU:n lainsäädännön suhdetta, niin se tuo varautumista siihen tulevaan näkymään ja mahdolliseen joustavaan toimintaan. Eli hyvin kannatettava lainsäädäntömuutos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

14.56 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Ajan henki on luonnollisesti puolustusmenojen kasvattaminen, ja siinä mielessä tällainen muutos on parempaan suuntaan. Tavallaan turhahan on verottaa niitä puolustusmenoja, kun niitä joudutaan kuitenkin kasvattamaan ja verotus kiertäisi turhaan niiden kautta.

Jäin muutenkin pohtimaan hieman tätä taloudellista vaikutusta, jota oli tässä arvioitu. Olisiko tässä mitään mahdollisuutta, että Suomelle tulisi jotain hyötyä tästä uudistuksesta, että me itse hankkisimme puolustusvälineet, jotka eivät olisi arvonnäköveron alaisia, ja hyötyisimme siitä? Toimiiko tämä missään tapauksessa näin päin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

14.57 **Ville Vähämäki ps:** Kunnioitettu puhemies! Esityshän on hyvä ja selkeä sekä ennen kaikkea hyvin laadittu. Kuten tässä todettiin, niin Suomen tulonmenetyksiä on hankala oikeastaan tietää, mutta toisaalta sitten Suomi voi myöskin hyötyä näistä vapautuksista, jos osallistuu tämän lain soveltamisalassa EU:n yhteisiin hankintoihin. Tämä oli se asia, mitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2022 vp

myöskin edustaja Mäkelä tässä asiassa pohti, että tällä lainsäädännöllä todellakin voi olla myöskin Suomen kannalta hyödyllisiä asioita.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ledamot Strand.

14.57 **Joakim Strand r:** Ärade talman! Ehkä muutama sana tästä myös ruotsiksi.

Det föreslås alltså att försäljning av varor och tjänster till försvarsmakten i andra medlemsstater befrias från mervärdesskatt under vissa förutsättningar när försvarsmaktens väpnade styrkor i en medlemsstat deltar i en försvarsinsats som görs för att genomföra en unionsverksamhet inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik utänför sin medlemsstat. Det är klart att det här är kopplat också till den allmänna situationen som vi nu står inför: Utökade utgifter inom försvaret är ju offentligt finansierade, och att också snurra de pengarna via skatter vore kanske inte heller alltid så klokt, vilket också ledamot Mäkelä tog upp tidigare.

Till punktskattelagen fogas alltså en bestämmelse med stöd av vilken sådana punktskattepliktiga produkter som levereras för att användas i Finland av försvarsmaktens väpnade styrkor som tillhör andra medlemsstater ska befrias från punktskatt, när dessa styrkor deltar i en försvarsinsats som görs för att genomföra en unionsverksamhet inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Mikäli tämä oli liian nopeata kääntäjille, niin se vastasi nimenomaan sitä samaa sisältöä, mitä oli ministerin alustuspuheenvuorossa, joten ei tarvitse minun puolestani kääntää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Jatketaan. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

14.59 **Veijo Niemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Puolustusvaliokunnan jäsenenä kysyn nyt arvoisalta ministeriltä: onko tässä mahdollista, kun Suomen puolustusvoimille hankitaan esimerkiksi Israelista ilmapuolustusjärjestelmiä tai Etelä-Koreasta panssarihaupitseja, saada sitten tämän asian myötä mahdollisia etuisuuksia Suomelle näissä tulevilla hankinnoissa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri toteaa, että tässä vaiheessa ei ole kommentoitavaa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.